

INFORMACJA BIEŻĄCA

NR 1 (39)

31. 03. 2006 r.

SPIS TREŚCI

I. Z ZAGRANICY

1.	Konferencje, seminaria i spotkania.....	3
2.	Realizacja programów i projektów.....	4
3.	Umowy.....	5
	..	
4.	Nabytki.....	5
5.	Bezpośrednia współpraca archiwalna.....	5

II. Z KRAJU

1.	Archiwum Państwowe m. st. Warszawy w projekcie europejskim Euridice.....	7
2.	Dary dla Archiwum Państwowego m. st. Warszawy.....	7
3.	Z Prac Centralnej Komisji Metodycznej.....	8
4.	Akty normatywne Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych.....	9
5.	Wydarzenia bieżące.....	9

III. Z ŻYCIA ARCHIWÓW PAŃSTWOWYCH

1.	Konferencje, sesje, zebrania naukowe.....	11
2.	Szkolenia, komisje metodyczne.....	12
3.	Współpraca z lokalnymi władzami i instytucjami naukowo-kulturalnymi.....	15
4.	Nabytki i darowizny.....	20
5.	Popularyzacja zasobu.....	21

6. Nowości wydawnicze.....	25
7. Wizyty.....	26
8. Jubileusze.....	27

I. Z ZAGRANICY

1. KONFERENCJE, SEMINARIA I SPOTKANIA

- W dniach 12–13 I 2006 r. odbyło się w Hadze spotkanie podkomisji Międzynarodowej Komisji ds. Międzynarodowej Służby Poszukiwań w Arolsen. Czwarte spotkanie podkomisji, której zadaniem jest opracowanie poprawek do obowiązujących tekstów umów, umożliwiających udostępnianie dokumentacji zgromadzonej przez MSP w Arolsen do badań naukowych, zgromadziło przedstawicieli 10 krajów (Belgia, Francja, Grecja, Holandia, Izrael, Luksemburg, Niemcy, Polska, USA i Wielka Brytania). Przedstawicielami Polski byli Anna Laszuk z NDAP i Witold Spirydowicz z MSZ.
- W dniach 24–27 I 2006 r. przebywał we Florencji Adrian Aliszewski z Archiwum Państwowego w Szczecinie, gdzie uczestniczył w spotkaniu zorganizowanym w ramach prac programu EURIDICE.
- W okresie 1–3 II 2006 r. odbyło się w Rydze spotkanie związane z realizacją programu Baltic Connections, w którym wzięli udział Dariusz Ganczar (NDAP) i Stanisław Flis (AP w Gdańsku).
- W związku z realizacją programu eRMIONE Stanisław Flis, pracownik archiwum gdańskiego, uczestniczył w cyklu spotkań zorganizowanych w dniach 9–11 II 2006 r. w Leuven.
- W dniu 2 III 2006 r. przebywała z wizytą w Budapeszcie prof. Daria Nałęcz, Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych, która wzięła udział w obchodach 250-lecia istnienia Archiwów Narodowych Węgier.
- W obradach Europejskiego Kongresu (Lipsk, Niemcy) na temat „Ochrona piśmiennictwa jako dziedzictwa kulturowego narodowym zadaniem w ramach Europy”, odbywającego się w dniach 13–15 III 2006 r., uczestniczyły: Anna Czajka i Ewa Urzykowska (CLKA), Anna Michaś (AP w Krakowie), Magdalena Wiercińska i Weronika Ściubisz (AAN).
- W szkoleniu poświęconym tworzeniu, utrzymywaniu i udoskonalaniu stron internetowych w celu poprawy ich dostępności i użyteczności, zorganizowanym w Londynie w dniach 15–17 III 2006 r. w ramach projektu finansowanego ze środków UE TENUA, uczestniczyli przedstawiciel polskiej służby archiwalnej Dariusz Ganczar, NDAP, oraz Adrian Aliszewski, AP w Szczecinie.
- W dniach 16–18 III 2006 r. odbyło się w Hadze spotkanie grupy działającej w ramach EBNA zajmującej się zjawiskiem kradzieży w archiwach, w którym uczestniczyła Anna Czajka, CLKA.
- W dniu 27 III 2006 r. odbyło się w Brukseli spotkanie Wysokiej Grupy Ekspertów ds. Bibliotek Cyfrowych, zorganizowane przez Komisję Europejską, w którym wzięła udział prof. Daria Nałęcz, Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych.

- W dniu 27 III 2006 r. w siedzibie NDAP odbyło się spotkanie z udziałem przedstawicieli JRI-PI, m.in. z dyrektorem zarządzającym Stanleyem Diamondem. Było ono poświęcone podsumowaniu współpracy w roku ubiegłym oraz omówieniu realizacji zamówień przez archiwa państwowe współpracujące z JRI-PI, spraw merytorycznych i technicznych, a także nowych inicjatyw. Ponadto przedstawiciele JRI-PI złożyli wizyty robocze w 12 archiwach państwowych.

Wydział Współpracy z Zagranicą NDAP

2. REALIZACJA PROGRAMÓW I PROJEKTÓW

- W dniu 13 I 2006 r. NDAP otrzymała, na podstawie umowy zawartej 19 XII 2002 r. z Instytutem Józefa Piłsudskiego w Nowym Jorku, trzecią partię akt z kolekcji „Powstania Śląskie” (172 j.a). Akta te zostaną poddane niezbędnym zabiegom konserwatorskim i zmikrofilmowane we współpracy z Biblioteką Śląską w Katowicach. Termin zakończenia prac planowany jest na koniec września br.
- W dniach 23 I–11 II 2006 r. Elżbieta Wierzbicka z AP w Lublinie kontynuowała, w ramach programu „Reconstitution of the Memory of Poland”, rejestrację poloników w Archiwum Państwowym Obwodu Wołyńskiego w Łucku, natomiast Elżbieta Laska z AP w Przemyślu prowadziła analogiczne prace w Archiwum Państwowym Obwodu Tarnopolskiego.
- I–III 2006 r. — w ramach realizacji (faza testowa) projektu europejskiego EURIDICE (Europejskie Materiały Źródłowe do Nauczania na Odległość), pilotowanego ze strony polskiej przez NDAP, archiwum koszalińskie przygotowało i wykonało, przy udziale operatorów i sprzętu z Książnicy Kopernikańskiej w Toruniu, 90 skanów dokumentów ze swojego zasobu. Mgr Bogusława Deryło, koordynatorka projektu ze strony archiwum, zaprezentowała założenia projektu i dotychczasowe wyniki poszukiwań w reportażu nagrany i wielokrotnie emitowany przez koszalińską Telewizję Kablową „MAX”.
- III 2006 r. — mgr Joanna Chojecka, zastępca dyrektora AP w Koszalinie, przebywała w Ludwigsburgu (Aussenstelle des Bundesarchivs Ludwigsburg), oddziale zamiejscowym niemieckiego Archiwum Federalnego, gdzie prowadziła kwerendę w ramach projektu realizowanego przez Naczelną Dyрекcję Archiwów Państwowych (Program INDEKS Pamięci Polaków Zamordowanych i Represjonowanych przez Hitlerowców za Pomoc Żydom). Rezultaty poszukiwań mgr J. Chojecka przedstawiła w wywiadzie telewizyjnym udzielonym TVP 3 Szczecin (emisja 18 II br.) oraz prasowym zamieszczonym w dzienniku „Głos Koszaliński” (1 III br.) pt. „Archiwa proszą o pomoc. Szukamy świadków”.
- 6–24 III 2006 r. — w ramach programu INDEX, mrg Witold Mijał z archiwum szczecińskiego kontynuował podjętą wcześniej kwerendę archiwalną w Bundesarchiv

Berlin–Lichterfelde, umożliwiającą odnalezienie danych Polaków represjonowanych przez nazistowskie organa sprawiedliwości za pomoc udzielaną Żydom w okresie okupacji hitlerowskiej.

W. Chlistowski (AP w Koszalinie), M. Mrozek (AP w Krakowie),
Wydział Współpracy z Zagranicą NDAP

3. UMOWY

W dniu 3 marca 2006 r. Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych RP i Państwowe Archiwum Republiki Macedonii zawarli Umowę o współpracy. Przewiduje ona wymianę informacji, doświadczeń, publikacji i kopii dokumentów, wspólną publikację zbiorów dokumentów oraz wymianę archiwistów. Gwarantuje także użytkownikom swobodny dostęp do materiałów archiwalnych zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Wydział Współpracy z Zagranicą NDAP

4. NABYTKI

Archiwum Akt Nowych wzbogaciło się o dokumentację archiwalną z polskich placówek dyplomatycznych w Argentynie i Chile z lat 1940–1945, przekazaną przez Ambasadę RP w Santiago de Chile, oraz o dokumentację dotyczącą działalności Francuskiej Misji Wojskowej w Polsce (w tym obecności w Polsce gen. Chalesa de Gaulle'a) i zgrupowania specjalnego Polaków w Tadli (Maroko) w 1941 r., którą przekazała dr Lidia Milka-Wieczorkiewicz z Polskiego Komitetu ds. UNESCO.

Wydział Współpracy z Zagranicą NDAP

5. BEZPOŚREDNIA WSPÓŁPRACA ARCHIWALNA

- I 2006 r. — na zaproszenie NDAP przebywała w Polsce Jadwiga Kowalska, pracownik Instytutu Polskiego i Muzeum gen. Sikorskiego w Londynie, która odbyła w Polsce czterotygodniowy staż archiwalny przygotowany przez Archiwum Akt Nowych, Centralne Archiwum Wojskowe, Centralny Ośrodek Informacji Archiwalnej oraz Centralne Laboratorium Konserwacji Archiwaliów.
- 9–11 I 2006 r. — na zaproszenie Archiwów Narodowych Stanów Zjednoczonych przebywali z wizytą w Waszyngtonie przedstawiciele archiwów polskich: Hubert Wajs, dyrektor AGAD oraz Rafał Magryś z AP w Lublinie, którzy zapoznali się z programem ERA (Electronic Records Archives), realizowanym przez archiwa amerykańskie.
- 5–8 II 2006 r. — w Tel Aviwie przebywał prof. Władysław Stępnik, Zastępca Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych, który wziął udział w serii spotkań poświęconych przygotowaniu zbioru dokumentów historycznych dotyczących stosunków polsko-

izraelskich w latach 1945–1973. Prace nad publikacją wymienionych dokumentów są wynikiem protokołu podpisanego w maju 2004 r. pomiędzy Ministrem Spraw Zagranicznych Państwa Izrael a Naczelnym Dyrektorem Archiwów Państwowych, działającym w imieniu Ministra Spraw Zagranicznych RP.

- 5–11 III 2006 r. — przedstawiciele Muzeum i Archiwum Węgierskiej Polonii (Konrad Sutarski, Juhasz Janos, Viragh Józef) przebywali w Polsce na stażu zorganizowanym w Archiwum Akt Nowych. W trakcie swojego pobytu zapoznali się z zasadami ewidencjonowania zbiorów w archiwach polskich oraz wzięli udział w spotkaniu omawiającym udział NDAP w organizacji stałej wystawy w tymże muzeum.
- 28 III 2006 r. — na prośbę Towarzystwa Genealogicznego Utah (TGU) odbyło się spotkanie poświęcone współpracy z polskimi archiwami państwowymi, która napotkała na pewne trudności zaistniałe w związku ze zmianami w polskim prawodawstwie, m. in. w zakresie ochrony danych osobowych.
- 29 III 2006 r. — dyrektorzy szczecińskiego i greifswaldzkiego archiwum, prof. Kazimierz Kozłowski i dr Martin Schoebel oraz pracownicy zajmujący się zasobem poniemieckim i mikrofilmowaniem po raz kolejny odbyli robocze spotkanie w Greifswaldzie, na którym omawiano: kontynuację wymiany informacji archiwalnej; postępy prac przy mikrofilmowaniu zabezpieczającym; współpracę przy projekcie opracowania inwentarzy zespołów Sąd Kameralny Rzeszy w Wetzlar i Archiwum Książąt Wołogoskich; planowaną na 2007 rok wystawę sfragistyczną, na której znaleźć miałyby się pieczęcie książąt i biskupów pomorskich z zasobu obu archiwów.

W. Chlistowski (AP w Koszalinie), M. Mrożek (AP w Krakowie), M. Frankel (AP w Szczecinie),
Wydział Współpracy z Zagranicą NDAP

II. Z KRAJU

1. ARCHIWUM PAŃSTWOWE M. ST. WARSZAWY W PROJEKCIE EUROPEJSKIM EURIDICE

Archiwum Państwowe m. st. Warszawy uczestniczyło w projekcie europejskim EURIDICE (Europejskie Materiały Źródłowe do Nauczania na Odległość). Celem projektu jest utworzenie serwisu internetowego oferującego uniwersytetom i szkołom wyższym w Europie dostęp online do zdigitalizowanych źródeł historycznych do nauczania historii i nauk humanistycznych na poziomie uniwersyteckim. W projekcie uczestniczą uczelnie z Belgii, Szwecji, Hiszpanii, Austrii i Polski. Archiwa polskie mają za zadanie dostarczenie zdigitalizowanych źródeł historycznych w dziedzinie nauk humanistycznych, w tym przede wszystkim historii powszechnej. Archiwum Państwowe m.st. Warszawy do realizacji zadania wykorzystało materiały źródłowe pochodzące z zespołów archiwalnych:

- „Zbiór fotografii XIX wiecznych do 1918r.”
- „Zbiór pocztówek 1900–1939”
- „Zbiór fotografii z II wojny światowej 1939–1945”
- „Warszawa w obiektywie nieznanego Niemca 1939–1943r.”
- „Kolekcja I Map i Planów Warszawy”
- „Kolekcja Lindleya 1886–1915”.

D. Skorwider (AP m.st. Warszawy)

2. DARY DLA ARCHIWUM PAŃSTWOWEGO M. ST. WARSZAWY

W dniu 3 marca 2006 r. w Pułtusku Pani Donata Kocot-Bończak przekazała w darze do zasobu pułtuskiego oddziału Archiwum Państwowego m.st. Warszawy archiwum rodzinne swego ojca Władysława Kocota (1900–2000). Władysław Kocot był uczestnikiem wojny polsko-bolszewickiej 1920 r. i wojny obronnej 1939 r. oraz nauczycielem i społecznikiem.

Przekazany zespół należy do niezwykle cennych pod względem wartości historycznej. O jego wadze i znaczeniu decyduje unikalny zbiór listów z lat 1939–1945, napisanych przez Władysława Kocota przebywającego w obozach jenieckich do rodziny (wraz z odpowiedziami rodziny) oraz jego „Pamiętniki” spisane w obozach w Działdowie, Prenzlau, Kluczborku i Murnau. Razem z dokumentami obozowymi i fotografiami stanowią one niezastąpiony zbiór wiadomości o życiu polskich oficerów w niemieckich obozach jenieckich, a także o życiu ich rodzin pozostawionych w kraju.

Pamiętniki Władysława Kocota zawierają równie niezwykle ciekawe wspomnienia z dzieciństwa spędzonego na mazowieckiej wsi w zaborze rosyjskim oraz z lat szkolnych w Pułtusk. Równie cenny charakter ma „Pamiętnik z roku 1920”, w którym niezwykle dokładnie (skrupulatność i dbałość o szczegóły są cechami charakterystycznymi wszelkich zapisków Władysława Kocota) opisuje swoje przeżycia związane z wstąpieniem do Wojska Polskiego oraz walkami w obronie Ojczyzny na szlaku bojowym 13. pułku piechoty. Walki w wojnie obronnej 1939 r. w szeregach 13. pułku piechoty doczekały się jeszcze bardziej szczegółowej relacji w pisany na bieżąco „Dzienniku wojennym”.

Zainteresowania Władysława Kocota genealogią własnej rodziny, znalazły swój wyraz w „Księdze pamiątkowej rodziny Kocotów”, której ostateczny kształt nadała jego córka Donata Kocot-Bończak. Dwa tomy zawierają olbrzymią ilość informacji o wielu liniach rodu, jak również rodzinach spokrewnionych z nim, a nawet o losach polskich emigrantów w Nowym Świecie.

Prócz wyżej wspomnianych materiałów, w zespole znajdują się m.in. dokumenty i fotografie rodzinne, dokumenty szkolne i zawodowe, akta majątkowe, a także albumy fotograficzne z jubileuszu 100. urodzin Władysława Kocota, jego pogrzebu oraz pogrzebu jego żony. Archiwum rodzinne Władysława Kocota stanie się z pewnością zespołem niezwykle przydatnym dla historyków wielu specjalności zajmujących się wiekiem XX, zwłaszcza zaś jego newralgicznymi dla narodu polskiego momentami dziejowymi. W najbliższym czasie zostaną podjęte prace nad krytyczną edycją korespondencji W. Kocota oraz jego „Pamiętników”.

D. Skorwider (AP m.st. Warszawy)

3. Z PRAC CENTRALNEJ KOMISJI METODYCZNEJ

W dniu 5 I 2006 r. w Krakowie odbyło się ostatnie posiedzenie Centralnej Komisji Metodycznej kadencji 2002–2006 r. Komisja zaopiniowała projekty wskazówek metodycznych dotyczących zasad opracowania fotografii w archiwach państwowych, zasad gromadzenia i opracowania materiałów ulotnych w archiwach państwowych, zasad opracowania materiałów sfragistycznych wytworzonych do końca XVIII w. oraz projekt wytycznych w sprawie sporządzenia inwentarza książkowego. Zostały one skierowane do konsultacji wewnętrznych w NDAP.

Informacje o działalności CKM są dostępne pod adresem internetowym:
<http://www.archiwa.gov.pl/?CIDA=137>

A. Klubiński (ZNA NDAP)

4. AKTY NORMATYWNE NACZELNEGO DYREKTORA ARCHIWÓW PAŃSTWOWYCH

W pierwszym kwartale 2006 r. zostały wydane następujące decyzje i zarządzenia Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych, obowiązujące w sprawach metodyczno-archiwalnych:

- „Decyzja nr 2 z dnia 8 lutego br. w sprawie utworzenia w archiwach państwowych komisji metodycznych oraz określenia zakresu i trybu ich działania”. W załączniku do decyzji znajduje się „Wzór protokołu posiedzenia komisji metodycznej”;
- „Zarządzenie nr 1 z dnia 1 marca 2006 r. w sprawie uchylecia zarządzenia w sprawie utworzenia w archiwach państwowych komisji archiwalnej oceny dokumentacji oraz zakresu i trybu ich działania”. Na mocy Zarządzenia nr 1 zostało uchylone „Zarządzenie nr 7 Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych z dnia 15 lipca 1986 r. w sprawie utworzenia w archiwach państwowych komisji archiwalnej oceny dokumentacji oraz zakresu i trybu ich działania”, zmienione „Zarządzeniem nr 9 Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych z dnia 13 września 1991 r.”;
- „Decyzja nr 4 z dnia 1 marca 2006 r. w sprawie utworzenia w archiwach państwowych komisji archiwalnej oceny dokumentacji oraz określenia zakresu i trybu ich działania”;
- „Decyzja nr 6 z dnia 28 marca 2006 r. w sprawie szczegółowego zakresu i trybu działania Centralnej Komisji Metodycznej”.

Teksty wymienionych aktów są dostępne pod internetowym adresem:

<http://www.archiwa.gov.pl/?CIDA=62>

A. Klubiński (ZNA NDAP)

5. WYDARZENIA BIEŻĄCE

- II 2006 r. — dr Tadeusz Krawczak, NDAP, wszedł w skład zespołu (Kuratorium) przygotowującego z okazji wizyty w Polsce papieża Benedykta XVI okolicznościową wystawę pt. „Stolica Apostolska a Polska X–XXI w.”. Rezultatem pracy dr. Krawczaka, prowadzącego kwerendę w aktach z XIX–XX w. był wybór dokumentów i eksponatów, przygotowanie ich opisów oraz tekst pt. „Pius XI a Polska”.

- 28 II 2006 r. — w trakcie posiedzenia Kapituły Nagrody im. Grzegorza Jakubowskiego „Kustosz Pamięci Narodowej” dr Tadeusz Krawczak zaproponował trzy kandydatury (jedną w kategorii zbiorowej i dwie w kategorii nagród indywidualnych): m.in. Janinę Głowecką z Rygi i Helenę Filipionek z Dyneburga za ratowanie materiałów dokumentujących losy Polaków i polskich organizacji na Łotwie .
- 8 III 2006 r. — w trakcie obrad sesji naukowej poświęconej „Sprawie Katyńskiej”, zorganizowanej w sali konferencyjnej Związku Literatów Polskich w Warszawie przez Komitet Katyński i Urząd m.st. Warszawy, dr Tadeusz Krawczak, NDAP, wygłosił referat na temat „Prof. Janusza Zawodnego wkład w walkę o prawdę o Katyniu”.
- 9 III 2006 r. — ukonstytuowało się Kolegium Zespołu Sterującego ds. Rozwoju Instytucji Muzealnych przyznające dotacje pochodzące z funduszu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego na zakupy, konserwację, digitalizację, organizację wystaw. O dofinansowanie z tego źródła mogą ubiegać się także archiwa, wypełniając w określonym terminie formularze zamieszczone na stronie internetowej Ministerstwa. Decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego jego członkiem został dr Tadeusz Krawczak, NDAP. W trakcie bieżącego oraz kolejnego posiedzenia (9 V) kolegium rozpatrzyło wnioski zgłoszone przez instytucje zainteresowane dotacjami. Otrzymały je m.in. AP w Poznaniu (na digitalizację akt braci polskich) oraz NDAP (na dofinansowanie VII Europejskiej Konferencji na temat Archiwów).
- 22 III 2006 r. — w Archiwum Metropolii Warszawskiej odbyło się przejęcie depozytu aktowego Zgrupowania AK „Gozdawa”, który 20 lat temu zabezpieczył ówczesny dyrektor archiwum. Archiwa państwowe reprezentowali: mgr Mariusz Olczak i dr Tadeusz Krawczak. Przejęte, dzięki uprzejmości ks. Dr. Aleksandra Seniuka akta zostały przewiezione do Archiwum Akt Nowych.

T. Krawczak (ZNA NDAP)

III. Z ŻYCIA ARCHIWÓW PAŃSTWOWYCH

1. KONFERENCJE, SESJE, ZEBRANIA NAUKOWE

AP W KOSZALINIE

- 11 I 2006 r. — na zaproszenie dyrektora IPN Oddział Szczecin mgr Sławomir Miara, dyrektor AP w Koszalinie i mgr Waldemar Chlistowski, kierownik Oddziału III tegoż archiwum wzięli udział w uroczystym otwarciu sali konferencyjno-wystawienniczej IPN Oddział Szczecin Delegatura w Koszalinie. W trakcie spotkania z pracownikami szczecińskiego IPN omówiono m.in. możliwości wspólnych przedsięwzięć wystawienniczych.

AP W ŁODZI

- 27 III 2006 r. — w Centralnym Muzeum Włókiennictwa w Łodzi odbyło się pierwsze w tym roku zebranie członków oddziału łódzkiego Stowarzyszenia Archiwistów Polskich. W trakcie spotkania dr Dariusz Klemantowicz, kierownik Archiwum Uniwersytetu Łódzkiego, przedstawił referat poświęcony wykorzystaniu akt osobowych jako źródeł do badań naukowych. Referent zwrócił szczególną uwagę na związek, zachodzący pomiędzy charakterem pisma a charakterem człowieka. Dalszą część zebrania poświęcono tematyce organizacji warsztatów szkoleniowych na terenie Małopolski zaplanowanych na okres 29 IV–2 V 2006 r.

AP W KRAKOWIE

- 12 I 2006 r. — w trakcie obrad konferencji „Sentire cum homine et Ecclesia”, zorganizowanej przez Papieską Akademię Teologiczną w Krakowie, mgr Magdalena Marosz wygłosiła referat pt. „Oczekiwania wobec archiwistów ze strony środowisk naukowych, czytelników oraz władz kościelnych”.
- 12 I, 16 III 2006 r. — w zebraniach naukowych, zorganizowanych w Stowarzyszeniu Absolwentów Uniwersytetu Jagiellońskiego, uczestniczył mgr Szczepan Świątek wygłaszając dwa referaty („O pogłębione studia historyczne nad Krakowem i Małopolską w XIX i XX wieku”, „O pełne monografie domów krakowskich”).
- 7 II 2006 r. — mgr Szczepan Świątek wziął udział w zebraniu naukowym krakowskiego oddziału Stowarzyszenia Miłośników Ziemi Krośnieńskiej przedstawiając referat pt. „Przemysł naftowy w wywiadzie Armii Krajowej”.
- 16 II 2006 r. — w trakcie obrad zebrania naukowego krakowskiego oddziału Stowarzyszenia Archiwistów Polskich z udziałem pracowników archiwum (mgr Katarzyna Jaskółka, mgr Ewa Perłakowska) odczyt na temat „Status i działalność archiwów kościelnych w świetle prawa kanonicznego” wygłosił ks. dr Mieczysław Różański.
- 17 II 2006 r. — podczas obrad sesji naukowej, zorganizowanej w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Sanoku mgr Wiesław Filipczyk wygłosił referat pt. „Teki Schneidera i ich

znaczenie dla badań regionalnych”.

- 19 II 2006 r. — w konferencji popularno-naukowej na temat „Ks. Michał Głowacki a Powstanie Chochołowskie w 160. rocznicę wydarzeń w Poroninie” mgr Szczepan Świątek wygłosił komunikat pt. „Powstanie Chochołowskie w polityce PRL-u”.
- 28 II 2006 r. — w trakcie zebrania naukowego Towarzystwa Miłośników Historii i Zabytków Krakowa dr Kamilla Follprecht przedstawiła referat. pt. „Gospody czyli kwaterny w siedemnastowiecznym Krakowie”.

AP W LESZNIU

- 7 III 2006 r. — uczestnicy zebrania naukowego poświęconego aktom Urzędu Bezpieczeństwa i Służby Bezpieczeństwa, przechowywanym w archiwum Instytutu Pamięci Narodowej w Poznaniu, wysłuchali dwóch referatów. Dr Waldemar Handke (Naczelnik Biura Udostępniania i Archiwizacji Dokumentów) przedstawił referat na temat powstania poznańskiego oddziału IPN i jego zasobu, natomiast mgr Rafał Kościański wygłosił referat „Kilka uwag nad procesem archiwizowania, brakowania i niszczenia wybranych serii akt UB i SB”. Zebranie spotkało się z dużym zainteresowaniem lokalnych władz i instytucji reprezentowanych m.in. przez: Zdzisława Adamczaka wiceprezydenta miasta Leszna, Zbigniewa Haupta starostę leszczyńskiego, Zenona Chudzińskiego przewodniczącego Rady Powiatu i in.

AP W TORUNIU

- 29–31 III 2006 r. — konserwatorzy z AP w Toruniu (mgr Joanna Konkolewska-Buchholz oraz mgr Marzena Kamińska), uczestniczyły w obradach konferencji „Kwaśny papier — ratowanie w skali masowej zagrożonych polskich zasobów bibliotecznych i archiwalnych”, zorganizowanej przez Zakład Konserwacji Papieru i Skóry UMK w Toruniu oraz Bibliotekę Narodową w Warszawie.

2. SZKOLENIA, KOMISJE METODYCZNE

AP W ELBLĄGU Z SIEDZIBĄ W MALBORKU

- 20 I 2006 r. — uczestnicy posiedzenia komisji metodycznej w Gdańsku zatwierdzili następujące inwentarze archiwalne opracowane przez pracowników malborskiego archiwum: „Elbląskie Zakłady Przemysłu Terenowego EZPT w Elblągu” z lat 1951–1963, „Komenda Powiatowa Powszechnej Organizacji »Służba Polsce« w Elblągu” z lat 1951–1955, „Państwowe Technikum Rachunkowości Rolnej w Milejewie” z lat 1953–1957, „Wojewódzkie Zjednoczenie Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Elblągu” z lat 1970–1982, „Zakłady Celulozowo-Papiernicze w Kwidzynie” z lat 1972–1991, „Wojewódzkie Przedsiębiorstwo Handlu Wewnętrznego w Malborku” z lat 1972–1993, „Rada Narodowa Miasta i Gminy w Sztumie” z lat 1973–1990, „Rada Narodowa Miasta i

Gminy w Prabutach” z lat 1973–1990, „Rada Narodowa Miasta i Gminy w Tolkmicku” z lat 1973–1990, „Komitety Miejskie PZPR w Kwidzynie, Braniewie, Elblągu i Malborku” z lat 1975–1989. Pozytywną opinię komisji otrzymał również „Inwentarz Wydziału II ds. Kościołów i Szkół (Podwydział ds. Kościołów) Rejencji Kwidzyńskiej” z lat [1803–] 1813–1939, opracowany w latach 2000–2002 przez Arkadiusza Welniaka, który zastosował metodę opracowania praktykowaną przez archiwistów z Merseburga, nawiązującą do systemu rzeczowego. Przyjęcie tej metody opracowania podyktowały względy praktyczne, gdyż część materiałów Rejencji Kwidzyskiej do 1965 r. była przechowywana w Merserburgu.

AP W KATOWICACH

- 7 III 2006 r. — w siedzibie archiwum miało miejsce zebranie sprawozdawcze, w którym uczestniczyła doc. dr hab. Daria Nałęcz, Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych. W trakcie zebrania mgr Paweł Hudzik przedstawił sprawozdanie z działalności archiwum za 2005 r., a następnie rozpoczęto dyskusję o planach na rok obecny.
- 31 III 2006 r. — w AP w Katowicach odbyło się walne zebranie członków katowickiego oddziału SAP-u, w trakcie którego przedstawiono sprawozdanie z działalności za 2005 r., a następnie mgr Justyna Adamus przedstawiła referat „Archiwizacja dokumentów elektronicznych w administracji publicznej”.

AP W KIELCACH

- 27 I 2006 r. — w trakcie posiedzenia Komisji Metodycznej zatwierdzono zbiorcze sprawozdanie roczne z działalności archiwum oraz przedyskutowano propozycje planu zamierzeń na 2006 r.

AP W KOSZALINIE

- 25 I 2006 r. — Komisja Metodyczna na swoim posiedzeniu m.in. zatwierdziła inwentarze książkowe wraz ze wstępami do zespołów „Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Czarnem” z lat 1950–1973, „Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Złocieńcu” z lat 1950–1973 i „Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Barwicach” z lat 1950–1973, które opracowały Monika Głuszak i Małgorzata Cieleśz z Oddziału AP w Szczecinku.
- 29 III 2006 r. — Komisja Metodyczna AP w Koszalinie na swoim posiedzeniu zatwierdziła inwentarze książkowe 13 zespołów wraz ze wspólnym wstępem: „Prezydium Gminnej Rady Narodowej w Białogardzie” z lat 1958–1972, „Prezydium Gminnej Rady Narodowej w Białogórzynie” z lat 1955–1957, „Prezydium Gminnej Rady Narodowej w Bolkowie” z lat 1954–1972, „Prezydium Gminnej Rady Narodowej w Bukówku” z lat 1955–1957, „Prezydium Gminnej Rady Narodowej w Dobrowie” z lat 1955–1961, „Prezydium Gminnej Rady Narodowej w Karlinie” z lat 1960–1972, „Prezydium Gminnej Rady Narodowej w Łęcznie” z lat 1955–1961, „Prezydium Gminnej Rady Narodowej w Podwilczu” z lat 1954–1972 [1973], „Prezydium Gminnej Rady Narodowej w Pomianowie” z lat 1954–

1972, „Prezydium Gminnej Rady Narodowej w Rogowie” z lat 1955–1972, „Prezydium Gminnej Rady Narodowej w Sadkowie” z lat 1955–1972, „Prezydium Gminnej Rady Narodowej w Tychowie” z lat 1954–1972 [1973], „Prezydium Gminnej Rady Narodowej w Warninie” z lat 1955–1959, które opracował mgr Ryszard Marczyk oraz inwentarz książkowy ze wstępem do zespołu „Urząd Rejonowy w Koszalinie” z lat 1990–1998 [1999], opracowany przez mgr. Łukasza Hoduńskiego i mgr. Ryszarda Marczyka.

AP W KRAKOWIE

- 22 III 2006 r. — Komisja Metodyczna omówiła problemy związane z nadawaniem nazw zespołów przechowywanych w AP w Krakowie i jego oddziałach zamiejscowych.
- W ramach działalności gospodarstwa pomocniczego krakowskiego archiwum przeprowadzono 2 kursy kancelaryjno-archiwalne I stopnia (45 uczestników) i 7 jednodniowych szkoleń kancelaryjno-archiwalnych dla: dyrektorów szkół z Gminy Świątniki Górne (15 uczestników), Urzędu Skarbowego w Zakopanem (25 uczestników), urzędów gmin w Jabłonce, Trzyciążu, Gdowie i Pcimiu (63 uczestników); Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dębicy (17 uczestników).
- W I kwartale br. pracownicy archiwum krakowskiego włączyli się w prace Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie, których celem było przygotowywanie egzaminów w zawodzie technik archiwista.

AP W ŁODZI

- 21 II 2006 r. — w AP w Łodzi miała miejsce narada roczna pracowników z udziałem doc. dr hab. Darii Nałęcz, Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych. W trakcie spotkania sprawozdanie z działalności archiwum w 2005 r. przedstawił dr Maciej Janik. W swoim wystąpieniu zwrócił uwagę na najistotniejsze prace wykonane w minionym roku: zdezynfekowanie w ruchomej komorze fumigacyjnej ok. 1500 m.b. akt, udostępnienie w pracowni naukowej 800 użytkownikom przeszło 44 tys. j. inw., przeprowadzenie prawie 6800 kwerend, przeszkolenie 199 osób (przede wszystkim studentów historii Uniwersytetu Łódzkiego) pod kątem znajomości zasobu i istniejących do niego pomocy ewidencyjno-informacyjnych. Z kolei doc. dr hab. Daria Nałęcz odniosła się do wielu kwestii opisanych w sprawozdaniu m.in. opracowywania akt, nadzoru archiwalnego, baz danych. Zwróciła uwagę na nowe wyzwania stojące przed archiwami państwowymi, takie jak digitalizacja zasobu, czy przejmowanie dokumentacji elektronicznej. Dużą część zebrania zajęły sprawy organizacyjne i pracownicze.

AP W SZCZECINIE

- 24 III 2006 r. — odbyło się roczne zebranie sprawozdawcze, w którym uczestniczył

dyrektor generalny NDAP dr Andrzej Biernat. Po przedstawieniu informacji o działalności archiwum w 2005 roku, dyskutowano o problemach towarzyszących codziennej pracy archiwistów oraz o współczesnych wyzwaniach.

AP W TORUNIU

- 16 I 2006 r. — na zebraniu Komisji Metodycznej omówiono następujące zagadnienia: problemy zespołowości akt osobowych sądów grudziądzkich (mgr Zbigniew Woźniak kierownik Oddziału II AP w Toruniu), podział na grupy wg zasad uproszczonego opracowania zespołów przejętych do archiwum w roku 2005 (mgr Marianna Gruszczyńska kierownik Oddziału we Włocławku, dr Krzysztof Kopiński starszy archiwista), zespół: „Archiwum Szanieckich z Nawry” — przedstawienie koncepcji opracowania dopływu do zespołu (mgr Krystian Chyrkowski stażysta w AP w Toruniu).
- 27 II 2006 r. — przedmiotem prac uczestników Komisji Metodycznej były następujące zagadnienia: informacja na temat dopływu do zespołu: „Archiwum Szanieckich z Nawry” z lat 1459–1939 (mgr Krystian Chyrkowski, rec. mgr Adam Bieniaszewski), realizacja decyzji Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych w sprawie zmian w ewidencji zasobu archiwalnego (dr Krzysztof Kopiński).

3 WSPÓŁPRACA Z LOKALNYMI WŁADZAMI I INSTYTUCJAMI NAUKOWO-KULTURALNYMI

AP W ELBLĄGU Z SIEDZIBĄ W MALBORKU

- 27–29 III 2006 r. — wynikiem współpracy AP w Elblągu z Centralnym Muzeum Morskim w Gdańsku była wizyta w siedzibie archiwum Dietera Palkiesa z Bremy, cenionego badacza dziejów niemieckiego przemysłu okrętowego, któremu towarzyszył dr Jerzy Litwin, dyrektor Muzeum Morskiego. W trakcie tej wizyty Dieter Palkies przeprowadził kwerendę tematyczną dotyczącą dokumentacji projektowej przedwojennej Stoczni Schichau w Elblągu. Szczególną uwagę zwrócił na stan zachowania planów generalnych i szczegółowych statków handlowych i okrętów wojennych zbudowanych w początkach ubiegłego stulecia. Udzielił również konsultacji merytorycznych osobom pracującym przy selekcjonowaniu, zachowanej w zbiorze archiwalnym, dokumentacji typowej kotłów parowych i turbin okrętowych. Współpraca między archiwum a muzeum ma na celu wymianę informacji o zachowanych zbiorach stoczni elbląskiej oraz popularyzację najciekawszych archiwaliów dotyczących tematyki morskiej w zasobie malborskiego archiwum.

AP W KATOWICACH

- 14 II 2006 r. — nawiązano współpracę z Chrześcijańskim Stowarzyszeniem Rodzin Oświęcimskich w Chorzowie dotyczącą realizacji projektu pod nazwą „Chorzowianie w Auschwitz”. W ramach tego projektu powstał film dokumentalny z udziałem byłych więźniów obozu Auschwitz-Birkenau.

- 23 III 2006 r. — mgr inż. Bogusław Małusecki, kierownik oddziału archiwum w Gliwicach, wygłosił wykład dla słuchaczy Studium Podyplomowego Konserwacji Zabytków Wydziału Architektury Politechniki Śląskiej w Gliwicach na temat „Archiwalia w powstawaniu dokumentacji konserwatorskiej”.

AP W KOSZALINIE

- 2 III 2006 r. — mgr Sławomir Miara, dyrektor archiwum, wziął udział w posiedzeniu Rady Muzeum w Koszalinie. W trakcie spotkania, z udziałem wiceprezydenta m. Koszalina, Jana Kuriaty, uzgodniano m.in. wspólne przedsięwzięcia związane z obchodami 740-lecia nadania Koszalinowi praw miejskich.
- 15 III 2006 r. — koszalińskie archiwum włączyło się do ogólnopolskiej akcji pod nazwą „Dzień Przedsiębiorczości”, zorganizowanej już po raz trzeci przez Fundację Młodzieżowej Przedsiębiorczości. Inicjatywa ta ma na celu zainteresowanie przedsiębiorców i instytucji edukacją młodzieży szkół średnich oraz wypracowanie nowatorskiej metody przekazywania uczniom wiedzy na temat funkcjonowania rynku pracy. Archiwum przyjęło tego dnia na kilkugodzinną praktykę troje uczniów I klasy Technikum Agrobiznesu Zespołu Szkół im. Wincentego Witosa w Boninie k. Koszalina. Ich opiekunem-koordynatorem ze strony archiwum był mgr Waldemar Chlistowski, kierownik Oddziału III. Uczniowie w trakcie pobytu w archiwum zapoznali się z jego działalnością, stanowiskiem pracy mgr. Waldemara Chlistowskiego i jego zakresem obowiązków oraz zwiedzili archiwum. W ramach zajęć praktycznych uczniowie wykonywali proste prace związane z bieżącą działalnością archiwum (wyszukiwanie informacji w bazach danych, Internecie, archiwaliach i księgozbiornie, zapoznanie się z obsługą urządzeń technicznych, wysyłanie faksów, paginacja). Udział archiwum w „Dniu Przedsiębiorczości” został opisany w artykule podsumowującym tę inicjatywę w Koszalińskim, który ukazał się w lokalnym miesięczniku „Gazeta Ziemska” (nr 3, 2006).
- 16 III 2006 r. — mgr Sławomir Miara dyrektor archiwum uczestniczył w posiedzeniu Komitetu Organizacyjnego obchodów 740-lecia nadania Koszalinowi praw miejskich. Podczas posiedzenia ustalono program uroczystości zaplanowanych w okresie marzec–grudzień 2006 r. oraz określono potrzeby związane z jego realizacją. Na wniosek dyrektora do programu włączono obchody 45-lecia powstania Archiwum Państwowego w Koszalinie. Ponadto, z inicjatywy archiwum koszalińskiego, zaproszenie na uroczystą sesję (26 V br.) skierowano do przedstawicieli archiwów niemieckich (dr. Martin Schoebel, Uwe Rodig z Leiter des Landesarchivs Greifswald, dr. Stefanie Unger Archivrätin Archivschule Marburg, dr. Frank M. Bischoff Leiter der Archivschule Marburg, Frau Miriam Eberlein Stadt Archiv Heilbronn).
- 20 III 2006 r. — mgr Waldemar Chlistowski, pracownik AP, opracował i przekazał do Muzeum w Koszalinie rys historyczny poświęcony siedzibie archiwum, która jako obiekt

zabytkowy miasta została zaliczona do tzw. miejskiej ścieżki turystycznej.

- III 2006 r. — na prośbę Biblioteki Zespołu Szkół Samorządowych nr 1 w Złotowie szczeciński oddział archiwum przeprowadził poszukiwania dokumentacji dot. Szkoły Ćwiczeń przy Liceum Pedagogicznym w Złotowie w latach 1945–1950.
- III 2006 r. — słupski oddział archiwum przeprowadził kwerendę tematyczną dotyczącą prac Edgara i Brunona Wiśniewskich, architektów słupskich z okresu międzywojennego. Odnalezione teczki akt z ich projektami domów i budynków użyteczności publicznej będą przezentowane na wystawie organizowanej we współpracy z Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku i rodzinami obu architektów w czerwcu b.r.

AP W KRAKOWIE

- W I kwartale br. archiwum krakowskie nawiązało współpracę szkoleniową z Akademią Szkoleń i Kompetencji w Krakowie w zakresie organizacji szkoleń pracowników urzędów pracy (ustalono program i plan szkoleń na 2006 rok).
- Badania archeologiczne, prowadzone na zlecenie Prezydenta Miasta Krakowa, na terenie Rynku Głównego zaangażowały również archiwum krakowskie, w imieniu którego dr Kamila Follprecht prowadzi kwerendę źródłową oraz pełni rolę konsultanta historycznego.
- Archiwum krakowskie, w związku ze zbliżającą się 750. rocznicą lokacji miasta Krakowa, przystąpiło do współpracy z Towarzystwem Miłośników Historii i Zabytków Krakowa, Muzeum Historycznym m. Krakowa, Biblioteką Naukową PAU i PAN w Krakowie oraz Biblioteką Jagiellońską przy wydawnictwie „Atlas historyczny miast polskich”. Przygotowywana publikacja zawierać będzie reprodukcje materiałów archiwalnych oraz widoki rekonstrukcji zabudowy Krakowa na przestrzeni dziejów. W pracach zespołu Archiwum Państwowe w Krakowie reprezentuje dr Kamila Follprecht.
- „Kraków — dziedzictwo wieków” to kolejne wydawnictwo przygotowywane przez archiwum krakowskie we współpracy z Muzeum Historycznym m. Krakowa. Jak dotąd mgr Tomasz Wroński, pracownik archiwum, przeprowadził kwerendę w zasobie archiwalnym i wybrał obiekty przewidziane do publikacji.
- W I kwartale br. pracownicy bocheńskiego oddziału archiwum krakowskiego uczestniczyli wspólnie z Wydziałem Kultury Urzędu m. Bochni w opracowaniu „Strategii rozwoju miasta Bochni w latach 2007–2015” skupiając się szczególnie na problematyce należącej do działu: rozwój kulturalny.

AP W LESZNIU

- 9 I 2006 r. — w ramach współpracy z Muzeum Ziemi Wschowskiej kustosz mgr Barbara

Ratajewska prowadziła w salach Muzeum prelekcje multimedialne na temat historycznej zabudowy Wschowy. Uczestniczyło w nich ogółem 314 uczniów wschowskich szkół.

- 11 II 2006 r. — dyrektor archiwum mgr Elżbieta Olender oraz kustosz mgr Barbara Ratajewska wzięły udział w zorganizowanych przez Muzeum Ziemi Wschowskiej obchodach 300. rocznicy bitwy pod Wschową, stoczonej przez wojska sasko-rosyjskie z armią szwedzką. Z tej okazji mgr Barbara Ratajewska przedstawiła uczestnikom obchodów referat pt. „Przebieg bitwy pod Wschową 13 lutego 1706 r.”.
- 2 III 2006 r. — dyrektor archiwum mgr Elżbieta Olender była gościem studentów Wyższej Szkoły Marketingu i Zarządzania w Lesznie. W ramach spotkania z szefami różnych instytucji przedstawiła historię powstania oraz działalność Archiwum Państwowego w Lesznie. Wystąpienie było połączone z prezentacją multimedialną najciekawszych materiałów archiwalnych przechowywanych w zasobie archiwum.

AP W ŁODZI

- 15 III 2006 r. — w ramach ogólnopolskiego przedsięwzięcia „Dzień Przedsiębiorczości” Archiwum Państwowe w Łodzi gościło grupę uczniów Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 8 w Łodzi. Uczniowie mogli poznać zadania archiwum, jego funkcjonowanie i pracę poszczególnych komórek organizacyjnych. Pobyt licealistów w AP w Łodzi połączony był z jego zwiedzaniem. Uczniami opiekował się kustosz Andrzej Drakoniewicz.

AP W SZCZECINIE

- 27 I 2006 r. — w siedzibie Chóru Politechniki Szczecińskiej odbyła się promocja książki *Rozmowy z Janem*, autorstwa Aliny Głowackiej, redaktorki Polskiego Radia Szczecin. Jej współwydawcą jest wydawnictwo działające przy Archiwum Państwowym w Szczecinie. Praca poświęcona jest Janowi Szyrockiemu, twórcy uznanego na całym świecie Chóru Politechniki Szczecińskiej, który na trwałe wpisał się w dzieje kultury pomorskiej.
- 10 III 2006 r. — w budynku archiwum po raz drugi spotkali się, w ramach wspólnego przedsięwzięcia archiwum i IPN Oddział w Szczecinie, byli posłowie i senatorowie z Pomorza Zachodniego wybrani w pierwszych demokratycznych wyborach w 1989 r. Kontynuowano wystąpienia i dyskusje poświęcone tworzeniu nowej polskiej rzeczywistości, jej uwarunkowaniom i okolicznościom podejmowania różnorodnych decyzji.

AP W TORUNIU

- 3 III 2006 r. — w trakcie uroczystego posiedzenia Rady Programowej Muzeum Okręgowego w Toruniu mgr Beata Herdżin, dyrektor archiwum toruńskiego, otrzymała z rąk Michała Zaleskiego, prezydenta Torunia, nominację na członka tej rady.
- 10 III 2006 r. — I Nagrodę Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego w konkursie „Dzieło Roku 2005” w dziedzinie konserwacji otrzymały konserwatorki z archiwum

toruńskiego (mgr Joanna Konkolewska-Buchholz i mgr Marzena Kamińska) za „Średniowieczne tabliczki woskowe ze zbiorów Archiwum Państwowego w Toruniu Poliptyk D — prace konserwatorskie”.

- 30 III 2006 r. — podczas Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Członków Włocławskiego Towarzystwa Naukowego dr Tomasz Dziki z włocławskiego oddziału archiwum otrzymał Honorowy Dyplom WTN za szczególny wkład w rozwój towarzystwa.
- III 2006 r. — w ramach współpracy z Muzeum Okręgowym w Toruniu archiwum toruńskie udostępniło ze swojego zasobu materiały archiwalne na wystawę muzealno-archiwalną pt. „Napoleon–Polacy–Toruń. W 200-lecie wkroczenia Francuzów do Torunia”. Wśród wypożyczonych obiektów znajdował się m.in. plan oblężenia Torunia w 1813 r.
- w ramach współpracy z Włocławskim Towarzystwem Naukowym pracownicy włocławskiego oddziału toruńskiego archiwum zgłosili akces oraz opracowali propozycje programowe do II Włocławskiego Festiwalu Kultury, Nauki i Techniki, który odbędzie się w maju br. Koordynatorem oraz autorem programu jest mgr Marianna Gruszczyńska, natomiast dr Tomasz Dziki wszedł w skład 16-osobowej Społecznej Rady Programowej Festiwalu.

AP M. ST. WARSZAWY

- 25 I 2006 r. — w ramach cyklu spotkań realizowanych przez Oddział Stołeczny Unii Polityki Realnej mgr Jan Członkowski wygłosił referat pt. „Stosunki polsko-ukraińskie w przeszłości i ich oddziaływanie obecnie”.
- „Stanisław Rybicki (1843–1920) lekarz i społecznik skierniewicki” to tytuł wystawy, zorganizowanej przez Miejską Bibliotekę Publiczną im. Wł. Reymonta w Skierniewicach we współpracy z pracownikami Oddziału w Grodzisku Mazowieckim AP m.st. Warszawy, dostępnej dla zwiedzających w okresie 8 II–5 III 2006 r.
- 26 II 2006 r. — z udziałem biskupa ordynariusza diecezji łowickiej prof. A. Dziuby, starosty łowickiego Cezarego Dzierżka, burmistrza Łowicza Ryszarda Budzałka oraz przedstawicieli stowarzyszeń, organizacji i przedsiębiorców z terenu powiatu odbyła się w sali barokowej Muzeum w Łowiczu uroczysta inauguracja obchodów 870-lecia miasta. W trakcie uroczystości wykład na temat historii Łowicza wygłosił mgr Marek Wojtylak, kierownik łowickiego oddziału AP m. st. Warszawy.
- 20 III 2006 r. — otwarta została uroczyście wystawa pt. „Warszawa Lalki Bolesława Prusa”, przygotowana przez pracowników AP m.st. Warszawy oraz Muzeum Literatury im. A. Mickiewicza w Warszawie.

4. NABYTKI I DAROWIZNY

AP W ELBLĄGU Z SIEDZIBĄ W MALBORKU

- W 2005 r. zasób archiwum powiększył się o 771 j.a. (17 m.b. akt). Wśród nabytków znalazły się akta urzędów administracji państwowej szczebla wojewódzkiego i gminnego, materiały sądów i instytucji bankowych, akta przedsiębiorstw produkcyjnych oraz dopływy ksiąg z urzędów stanu cywilnego.

AP W KATOWICACH

- W I kwartale 2006 r. zasób AP w Katowicach powiększył się o dopływy materiałów do następujących zespołów: „Ministerstwo Górnictwa i Energetyki w Katowicach 1945–1987”, „Wspólnota Węgla Kamiennego w Katowicach 1974–1990”, „Narodowy Bank Polski Oddział Wojewódzki w Katowicach 1981–1988”, „Narodowy Bank Polski Oddział w Będzinie 1968–1988”, „Bank Śląski Oddział w Będzinie 1989–1991”, „Narodowy Bank Polski Oddział w Dąbrowie Górniczej 1987–1989”, „Bank Śląski Oddział w Dąbrowie Górniczej [1988] 1989–1991 [1996]”, „Komitet Miejski Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Siemianowicach Śląskich 1965–1968 i 1974–1980”, „Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Siemianowicach Śląskich 1951–1973”, „Komisje wyborcze do przeprowadzenia wyborów do Parlamentu Europejskiego w województwie śląskim 2004”, „Komisje wyborcze do przeprowadzenia wyborów Prezydenta RP w województwie śląskim 2000”, „Komisje wyborcze do przeprowadzenia wyborów do Sejmu i Senatu RP w województwie śląskim 2001”, „Komisje wyborcze do przeprowadzenia wyborów uzupełniających do Senatu RP w województwie śląskim 2004”, „Sąd Grodzki w Tarnowskich Górach 1946–1950”, „Komitet Miejski Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Katowicach 1972–1989”, „Zakład Badań i Doświadczeń Budownictwa Węglowego w Katowicach 1961–1980”, „Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Budownictwa Węglowego w Katowicach 1971–2005”, „Huta Batory w Chorzowie 1956-1974”, „Wojewódzkie Biuro Projektów w Katowicach 1984–1991”.

AP W KIELCACH

- W I kwartale 2006 r. zasób AP w Kielcach wzbogacił się o nowe zespoły akt: „Technikum Chemiczne w Kielcach” z lat 1950–1979 (61 j.a.; 0,74 m.b.); „Technikum Geologiczne w Kielcach” z lat 1953–1978 [2003] (33 j.a.; 0,30 m.b.) oraz dopływ do zespołu akt „Gimnazjum i Liceum im. Bł. Kingi w Kielcach” z lat 1945–1950 (6 j.a.: 0,16 m.b.).

AP W KOSZALINIE

- II 2006 r. — koszalińska centrala przejęła zespół Urzędu Rejonowego w Koszalinie z lat 1990–1998 (2,90 m.b.; 127 j.a. Zespół został przekazany wraz z inwentarzem książkowym ze wstępem, sporządzonym (przy znacznym udziale pracowników AP) w bazie IZA 4.0.

AP W LESZNIE

- I– III 2006 r. — archiwum przejęło do swojego zasobu: księgi stanu cywilnego z lat 1904–

1906, akta Terenowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lesznie z lat 1975–2000, akta wyborcze z lat 1996–2001.

AP W SZCZECINIE

- 10 II 2006 r. — prof. Tadeusz Białecki, historyk z Uniwersytetu Szczecińskiego zajmujący się dziejami Pomorza Zachodniego, przekazał archiwum dwie mapy Pomorza z lat 1949–1950.
- 16 II 2006 r. — Biblioteka Miejska w Pyrzycach przekazała archiwum akta Superintendentury Pyrzyce z lat 1750–1938 (150 j.a.), które otrzymała wiele lat wcześniej od parafii w Tetyniu. Utworzono z nich zespół archiwalny „Superintendentura Pyrzyce”. Są to najlepiej zachowane materiały odnoszące się do tego typu instytucji z terenu Pomorza Zachodniego.
- 28 II 2006 r. — dyrektor PKO BP Oddział Szczecin, przekazał archiwum ze swoich zbiorów dwie książki: *Pommern Jahrbuch 1926–1927* oraz, R. C. Gribela *Stettin als Seehafen, Handels- und Industriestadt*, które zostały włączone do zasobu bibliotecznego.

5. POPULARYZACJA ZASOBU

AP W ELBLĄGU Z SIEDZIBĄ W MALBORKU

- w I kwartale 2006 r. — pracownicy archiwum przeprowadzili lekcje archiwalne dla dziewięciu grup młodzieży szkolnej ze szkół Malborka i Sztumu. Prezentacje zostały połączone ze zwiedzaniem magazynów archiwalnych oraz wizytą na Zamku Wysokim w Malborku. Ogółem wzięło w nich udział blisko dwustu uczniów ze szkół podstawowych i gimnazjalnych.
- II 2006 r. — od połowy miesiąca w malborskiej siedzibie archiwum prezentowana była okolicznościowa wystawa pt. „Elbląg 1945–1947 w świetle dokumentacji fotograficznej”, którą tworzyło kilkadziesiąt reprodukcji fotografii ukazujących miasto w pierwszych miesiącach po zakończeniu II wojny światowej. Udostępniły je ze swoich zbiorów archiwum, muzeum oraz osoby prywatne. Pochodziły one również z ekspozycji towarzyszącej wystawie „Początki. Elbląg 1945–1947”, zorganizowanej w Elblągu w październiku 2005 r.

AP W KATOWICACH

- I (9, 11, 17, 20, 23, 24)–II (1,21,27, 28) 2006 r. — w AP w Katowicach przyjęto grupy uczniów oraz studentów ze Szkoły Podstawowej nr 29 w Katowicach, Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 7 w Katowicach, Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach i Wyższej Szkoły Umiejętności Społecznych w Katowicach. W trakcie wizyt zaprezentowano wystawę „Katowice na mapach topograficznych 1736–1996”, magazyny oraz pracownię: konserwacji, introligatorską i fotograficzną. Uczniowie i studenci wysłuchali również prelekcji nt. organizacji pracy i zasobu archiwum, zasad udostępniania akt w pracowni naukowej, podstaw ochrony zasobu oraz korzystania z baz danych.

- 28 II 2006 r. — mgr Bożena Husar, kierownik żywieckiego oddziału archiwum, przeprowadziła warsztaty szkolne dla uczniów Szkoły Podstawowej nr 5 w Żywcu na temat „Archiwum jako instytucja przechowująca i udostępniająca dokumenty opisujące historię Żywca i Żywiecczyzny”.

AP W KIELCACH

- W I kwartale 2006 r. zorganizowano zajęcia popularyzatorskie o zasobie archiwum i możliwościach korzystania z archiwaliów dla studentów Akademii Świętokrzyskiej w Kielcach (4 grupy), młodzieży szkolnej (3 grupy) oraz nauczycieli we współpracy ze Świętokrzyskim Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Kielcach (1 grupa).

AP W KOSZALINIE

- 14 I 2006 r. — mgr Waldemar Chlistowski z AP w Koszalinie przygotował i przeprowadził 8 godzin wykładów dla nauczycieli, uczestników szkoleń Centrum Edukacji Nauczycieli w Koszalinie (27 osób). Tematyka obejmowała dzieje i zadania archiwów na świecie i w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem AP w Koszalinie. Słuchaczom zaprezentowano także wybrane materiały z zasobu Archiwum.
- 14–15 I 2006 r. — mgr Krzysztof Chochuł, pracownik słupskiego Oddziału AP, przedstawił w artykule pt. „Duchy Grabinka i Mokrzyńia”, zamieszczonym w dzienniku „Głos Pomorza”, rysy historyczne obu miejscowości, opracowane na podstawie materiałów z zasobu Oddziału.
- 24 I 2006 r. — TVP 3 Szczecin nadała w programie „Kronika Pomorza Zachodniego” reportaż poświęcony staraniom koszalińskich historyków i archiwistów mającym na celu zwrot z Niemiec aktu lokacyjnego Koszalina. W reportażu wykorzystano fragmenty nagrań wykonanych we wnętrzach koszalińskiego archiwum i z udziałem jego pracowników.
- I 2006 r. — pracownicy słupskiego oddziału AP przygotowali i przeprowadzili dwie prelekcje dla studentów historii Pomorskiej Akademii Pedagogicznej w Słupsku, połączone z prezentacją siedziby Oddziału i wybranych zbiorów.
- 7 III 2006 r. — mgr Krzysztof Chochuł ze słupskiego oddziału AP wziął udział w audycji Radia Gdańsk na temat udziału Polaków w akcji udzielania pomocy Żydom w latach II wojny światowej. Przedstawił m.in. nazwiska Polaków, których za pomoc udzieloną Żydom spotkały represje i śmierć.
- III 2006 r. — słupski oddział archiwum udostępnił ze swojego zasobu regionalnej prasie i TVP Gdańsk zdjęcia polskich więźniów, zamordowanych przez Niemców w Słupsku w ostatnich dniach wojny.

AP W KRAKOWIE

- 1 II– 2 IV 2006 r. — „Bramy i baszty krakowskie w zbiorach Ambrożego Grabowskiego” to

tytuł wystawy przygotowanej w siedzibie krakowskiego archiwum ukazującej kolorowe skany ikonograficzne przedstawiające nieistniejące już bramy i baszty krakowskie.

- 13 III 2006 r. — w audycji radiowej w Radio „Maks” wziął udział kierownik tarnowskiego oddziału archiwum mgr Maciej Dudek. W audycji poruszono problemy przejmowania materiałów archiwalnych, przybliżono zasady kształtowania narodowego zasobu archiwalnego oraz scharakteryzowano ostatnie nabytki oddziału. Zwrócono również uwagę na postępowanie z dokumentacją w archiwach sądowych, a zwłaszcza na procedurę selekcji akt spraw karnych, omówiono przy tym szeroko przykład przekwalifikowania w trakcie ekspertyzy archiwalnej akt spraw dotyczących umieszczenia w 1958 r. w szkołach na terenie Dąbrowy Tarnowskiej krzyży przez rodziców. Matkom uczniów, które próbowały w klasach zawiesić krzyże wytoczone zostały procesy pod zarzutem zakłócania porządku publicznego.
- W ramach współpracy z krakowskim Ośrodkiem Regionalnym Telewizji Polskiej pracownicy archiwum zaangażowali się w przygotowanie cyklu programów popularyzujących dzieje Krakowa (4 audycje poświęcone dziejom Krakowa od XVI do XVIII w. oraz historii krakowskiego Zakładu Czyszczenia Miasta). W programach tych mgr Magdalena Marosz, zastępca dyrektora archiwum krakowskiego, przybliży historię miasta prezentując materiały archiwalne z zasobu archiwalnego.

AP W LESZNIE

- 3 III 2006 r. — archiwum gościło grupę studentów studiów podyplomowych bibliotekoznawstwa i informacji naukowej Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Jana Amosa Komeńskiego. Studenci zapoznali się z działalnością archiwum i biblioteki, a także z warunkami przechowywania akt. Zwiedzili również przygotowaną wystawę dotyczącą zbiorów bibliotecznych Archiwum Państwowego w Lesznie.
- 24 III 2006 r. — archiwum gościło uczestników wycieczki słuchaczy Technikum Prac Biurowych przy Centrum Kształcenia Ustawicznego i Praktycznego we Wschowie.
- 28 III 2006 r. — Archiwum Państwowe w Lesznie zorganizowało warsztaty poświęcone poszukiwaniom genealogicznym. Zajęcia prowadził Grzegorz Mendyka (prezes Śląskiego Towarzystwa Genealogicznego) i pracownicy archiwum. Warsztaty połączone były z wystawą materiałów archiwalnych dotyczących genealogii. Spotkania cieszyły się dużym zainteresowaniem ze strony młodzieży. Wzięło w nich udział 120 uczniów leszczyńskich szkół.

AP W ŁODZI

- 23 I 2006 r. — w pracowni naukowej archiwum łódzkiego zorganizowano zajęcia seminaryjne dla studentów IV roku Uniwersytetu Łódzkiego (kierunek geografia). Studentów zapoznano ze specyfiką zbiorów archiwalnych, formami i zasadami ich udostępniania oraz funkcjonowaniem archiwum. Zajęcia przygotował i przeprowadził

kustosz Adam Lajdenfrost.

- 20–22 III 2006 r. — w warsztatach historyka, zorganizowanych w archiwum w Łodzi, studenci II roku historii Uniwersytetu Łódzkiego zapoznali się z możliwościami wykorzystania placówek archiwalnych i ich zbiorów do badań naukowych. W trakcie spotkania przedstawiono przykładowe rodzaje archiwaliów, pomoce ewidencyjno-informacyjne, bazy danych oraz omówiono metody poszukiwań archiwalnych. Ćwiczenia ze studentami prowadzili Agnieszka Janik i Adam Lajdenfrost.

AP W SZCZECINIE

- 27 III 2006 r. — w Sali Książnicy Pomorskiej odbyła się promocja drugiego tomu *Kroniki Pomorskiej* Thomasa Kantzowa. Jej wydawcą, wspólnie z Uniwersytetem Szczecińskim, jest Archiwum Państwowe w Szczecinie. Polskie tłumaczenie kroniki zaopatrzone zostało w obszerny aparat naukowy autorstwa profesorów Edwarda Rymara i Tadeusza Białeckiego.

AP W TORUNIU

- I–III 2006 r. — pracownicy archiwum przeprowadzili szereg pokazów dla studentów historii i archiwistyki z Instytutu Historii i Archiwistyki Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. W trakcie prezentacji materiałów prowadzący (mgr Adam Bieniaszewski, dr Krzysztof Kopiński, mgr Sławomir Pułkownik, dr Witold Szczuczko) przedstawiali zagadnienia z zakresu dyplomatyki, sfragistyki, kancelarii oraz historii miasta nawiązujące do pokazywanych dokumentów.

AP M. ST. WARSZAWY

- I–III 2006 r. — w ramach popularyzacji zasobu pracownicy AP m.st. Warszawy przeprowadzili cztery zajęcia ze studentami Instytutu Historii Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego oraz Uniwersytetu A. Mickiewicza w Poznaniu.
- 15 I 2006 r. — wystawę pt. „Otwock 1877–1939”, przygotowaną przez pracowników otwockiego oddziału archiwum i Muzeum Ziemi Otwockiej można było oglądać do końca marca 2006 r.
- II–III 2006 r. — „Warszawa. Idea miasta-ogrodu” to tytuł wystawy otwartej w Urzędzie Miasta Podkowa Leśna, zorganizowanej przez pracowników archiwum we współpracy z Warszawskim Oddziałem Stowarzyszenia Archiwistów Polskich. Na wystawie pokazano materiały archiwalne oraz fotograficzny zapis czasów pionierskich i poszczególnych etapów tworzenia struktury niektórych osiedli pozawarszawskich.

6. NOWOŚCI WYDAWNICZE

NDAP

- **Archeion. t. 107, red. D. Nałęcz, Warszawa 2004, ss. 578, ISSN 0066-6041, cena 40,00 zł** . Tom „Archeionu” poświęcony informatyzacji w zamyśle Redakcji rozpoczyna dyskusję różnych środowisk o kształcie i zadaniach archiwów w XXI w. Zmiany w otoczeniu komunikacyjnym powodują, że archiwa będą kształtować już nie tylko archiwiści, zwiększy się rola twórców dokumentów, użytkowników archiwów i inżynierów informatyków. Autorzy tego tomu podjęli m.in. rozważania o roli i udziale archiwów w przyszłym zglobalizowanym społeczeństwie informacyjnym, podzielili się informacjami na temat światowych inicjatyw w zakresie ochrony dziedzictwa cyfrowego, opisali standardy i formaty przydatne w digitalizacji archiwaliów oraz pułapki prawne z nią związane, przedstawili obecny stan informatyzacji archiwów polskich oraz przedpole archiwalne, gdzie powstaje dokument elektroniczny, a także spojrzeli, od strony archiwum na przepisy kancelaryjno-archiwalne jednostki organizacyjnej wytwarzającej dokumenty elektroniczne. W tomie nie zabrakło rozważań o nowych kierunkach kształcenia archiwistów i przeglądu oferty internetowej polskich archiwów. Ponadto zamieszczono także Rekomendacje Rady Europy o dostępie do dokumentów urzędowych, nowe polonika, relacje z XV Międzynarodowego Kongresu Archiwów w Wiedniu w lipcu 2004 r. oraz recenzje, przegląd czasopism i kronikę działalności archiwów państwowych za rok 2003.
- **Polsko-brytyjska współpraca wywiadowcza podczas II wojny światowej, t. 2, Wybór dokumentów, wybór i oprac. J. S. Ciechanowski, Warszawa 2004, ss. 620, ISBN 83-89115-37-9 , cena 115,00 zł** W tomie drugim zostały zaprezentowane 134 dokumenty źródłowe wytworzone pomiędzy grudniem 1939 r., a lutym 1949 r. przez polskie służby wywiadowcze, w tym polską „dwójkę”, Oddział II (Informacyjno-Wywiadowczy) Sztabu Naczelnego Wodza. Pochodzą one z archiwów angielskich, polskich i amerykańskich. Są plonem kwerend przeprowadzonych w ramach prac Polsko-Brytyjskiej Komisji Historycznej. Najwięcej dokumentów pochodzi z brytyjskiego Archiwum Narodowego (TNA), które zostały odnalezione w wyniku kilkuletnich kwerend członka Polsko-Brytyjskiej Komisji Historycznej Eugenii Maresch. Publikacja zawiera cenne materiały dla badaczy tego okresu naszej historii, gdyż przeważająca większość źródeł jest publikowana po raz pierwszy zarówno w języku polskim, jak i angielskim. W tomie zamieszczono także: wykaz skrótów, wykaz dokumentów, indeksy nazwisk oraz nazw geograficznych.

AP W KRAKOWIE

- **Rejestry gospód w Krakowie z lat 1932 i 1949, „Fontes cracovienses” nr 11, oprac. Kamila Follprecht, Kraków 2006** to wydawnictwo źródłowe, opublikowane jako tom 11 wydawanej przez Towarzystwo Miłośników Historii i Zabytków Krakowa serii „Fontes Cracovienses”. Rejestry gospód to wykazy kwater przeznaczonych dla gości

przybywających do Krakowa na sejmy koronacyjne Władysława IV Wazy w 1633 r. oraz Jana Kazimierza Wazy w 1649 r. Można je uznać za swoistego rodzaju przewodniki po siedemnastowiecznym Krakowie, gdyż wymienione są w nich wszystkie nieruchomości na terenie miasta z podaniem właścicieli i wykazem pomieszczeń. Rejestr z 1632 r. obejmuje Kraków z przedmieściami i jurydykami oraz miasta Kleparz i Kazimierz z przedmieściami; rejestr z 1649 r. wymienia jedynie części Krakowa, Kazimierza i Kleparza. W przypisach, w miarę możliwości, objaśniono dane zawarte w poszczególnych zapiskach — obecny adres posesji; imię, nazwisko, zawód lub stanowisko właściciela lub właścicieli, a także imię, nazwisko i godność osoby, dla której kwatery została przeznaczona (dla rejestru z 1632 r.) ustalone w trakcie kwerendy w krakowskich archiwaliach staropolskich, przechowywanych w zasobie Archiwum Państwowego w Krakowie. Rękopis rejestru z 1632 r. znajduje się w zasobie Biblioteki Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie, rękopis rejestru z 1649 r. przechowywany jest w Bibliotece Jagiellońskiej w Krakowie (w zbiorze pochodzącym z Biblioteki Królewskiej w Berlinie tzw. „Berlince”).

7. WIZYTY

AP W SZCZECINIE

- 1 II 2006 r. — w Sali B. Tušana-Taurogińskiego szczecińskiego archiwum prof. Paweł Wieczorkiewicz z Uniwersytetu Warszawskiego wygłosił, w ramach spotkań historycznych, wykład na temat źródeł do dziejów najnowszych Polski.

AP M. ST. WARSZAWY

- 6 III 2006 r. — AP m. st. Warszawy gościło delegację archiwistów z Muzeum i Archiwum Węgierskiej Polonii w Budapeszcie. W trakcie pobytu goście zapoznali się z historią i zasobem archiwum oraz otrzymali wyniki kwerendy dotyczącej stosunków polsko-węgierskich.

8. JUBILEUSZE

AP W SZCZECINIE

- 4 III 2006 r. — w obchodach 90-lecia urodzin arcybiskupa prof. dr. hab. Kazimierza Majdańskiego, ordynariusza diecezji szczecińsko-kamieńskiej w latach 1979–1992 i honorowego obywatela Szczecina, uczestniczyli przedstawiciele archiwum. Archiwiści szczecińscy przekazali jubilatowi kopie historycznych pieczęci biskupów szczecińsko-kamieńskich.

A. Welniak (AP w Elblągu z siedzibą w Malborku), S. Korba (AP w Katowicach), Anna Smorag (AP w

Kielcach), W. Chlistowski (AP w Koszalinie), M. Mrozek (AP w Krakowie), B. Ratajewska (Ap w Lesznie), A. Drakoniewicz (AP w Łodzi), M. Frankel (AP w Szczecinie), B. Herdzin, (AP w Toruniu), D. Skorwider (AP m.st. Warszawy)